

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej v právnej veci navrhovateľa **M. Š.**, nar. X., bytom M., zastúpeného J. S. nar. X., bytom M., G., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o starobný dôchodok, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 11. novembra 2010, č. k. 25Sd/294/2008-73, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 11. novembra 2010, č. k. 25Sd/294/2008-73, **p o t v r d z u j e** .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 11. novembra 2010 č. k. 25Sd/294/2008-73 podľa § 250j ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie zo 17. októbra 2008 číslo X.X. ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok ku dňu 14. apríla 2004, kedy navrhovateľ dovŕšil vek 56 rokov s odôvodnením, že nespĺňa podmienky uvedené v § 65 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení

(ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), pretože v civilnom zamestnaní (všeobecný systém dôchodkového poistenia) získal obdobie dôchodkového poistenia zaradené do III. pracovnej kategórie, z ktorého dôvodu mu nevznikol nárok na dôchodok podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení znížením dôchodkového veku.

Týmto rozsudkom krajský súd zrušil aj rozhodnutie zo 14. mája 2010 číslo X.X. ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok ku dňu 14. apríla 2010, kedy dovŕšil 62 rokov veku preto, že nespĺňa podmienky uvedené v § 65 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z., t. j. nezískal najmenej 15 rokov dôchodkového poistenia, ale len 13 rokov a 110 dní.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že výsluhový príspevok priznaný ako dávka sociálneho zabezpečenia a považovaný za výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) len vtedy, ak jeho výška zodpovedá výške starobného dôchodku, primeranej dobe trvania služobného pomeru.

Pri určení výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, ktoré boli zhodnotené na účely výsluhového príspevku a v nich dosiahnuté hrubé zárobky. Až po takomto stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť v pomernej časti, zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby, najviac však o sumu výsluhového príspevku, považovaného za výsluhový dôchodok.

Z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutia odporkyne nie sú v súlade so zákonom, preto napadnuté rozhodnutia odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250j ods. 2 písm. a) OSP. V ďalšom konaní stanovil úlohu odporkyni, znovu posúdiť nárok navrhovateľa na starobný dôchodok a znovu rozhodnúť o jeho žiadosti o starobný dôchodok so zohľadnením aj doby služby v policajnom zbore a zohľadnením doby služby, vykonávanej v I. kategórii funkcií, pričom svoje rozhodnutie riadne odôvodní.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie odporkyňa, pretože je s poukazom na skutkový a právny stav toho názoru, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadala preto napadnutý rozsudok krajského súdu zmeniť a jej rozhodnutia zo 17. októbra 2008 č. X. a zo 14. mája 2010 č. X. ako vecne správne potvrdiť. Poukázala na to, že navrhovateľ získal celú dobu zamestnanosti hodnotiteľnú v I. kategórii funkcií v dobe služobného pomeru príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže, ktorá mu bola zhodnotená na účely priznaného výsluhového príspevku. V „civilnom sektore“ navrhovateľ žiadnu dobu zamestnania vo zvýhodnenej I. alebo II. kategórii nezískal. Z uvedených dôvodov pri rozhodovaní o žiadosti navrhovateľa, na základe ktorej bolo začaté konanie predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia zo 17. októbra 2008, nie je možné aplikovať ustanovenie § 274 ods. 1 zákona a s jeho použitím posudzovať nárok na starobný dôchodok podľa od 1. januára 2004 už neúčinného ustanovenia § 174 zákona o sociálnom zabezpečení. O skutočnosti, že dobu služobného pomeru príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže zaradenú v I. kategórii funkcií nie je možné hodnotiť na účely nároku navrhovateľa na starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) už bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 25. februára 2004 č. 24Sd 100/03, pričom súdne rozhodnutia o tejto skutočnosti sú pre Sociálnu poisťovňu v konaní o žiadosti navrhovateľa záväzné podľa § 198 ods. 1 zákona. Keďže na účely nároku navrhovateľa na starobný dôchodok nie je možné aplikovať ustanovenie § 274 ods. 1 zákona, dôchodkový vek navrhovateľ dovíši až dosiahnutím 62 rokov veku dňa 14. apríla 2010. Ku dňu 14. apríla 2010, od ktorého navrhovateľ o priznanie starobného dôchodku požiadal, navrhovateľ nedovíšil dôchodkový vek, nespĺnil tým jednu zo základných podmienok vzniku nároku na starobný dôchodok a preto bola jeho žiadosť zamietnutá. Ani pri posudzovaní nároku na starobný dôchodok podľa § 174 zákona o sociálnom zabezpečení by navrhovateľovi nárok na starobný dôchodok nevznikol, lebo vznik takéhoto nároku podľa § 174 ods. 2 je podmienený tým, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999, pričom za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení na odvolanie odporkyne navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250s v spojení s § 246c OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné potvrdiť.

Podľa § 95 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. ak sa dodatočne zistí, že sa dávka priznala alebo sa vypláca v nižšej sume, ako patrí, alebo že sa neprávom odoprela alebo že sa priznala od neskoršieho dátumu, než od ktorého patrí, dávka sa zvýši alebo prizná. Dávka sa zvýši alebo prizná podľa odseku 1 odo dňa, od ktorého dávka alebo jej zvýšenie patrí, najviac však za tri roky späť odo dňa zistenia alebo uplatnenia nároku na dávku alebo na jej zvýšenie.

Z obsahu súdneho, ale aj administratívneho spisu vyplýva, že žiadosťou z 28. apríla 2008 formálne spísanou dňa 1. augusta 2008 si navrhovateľ uplatnil priznanie starobného dôchodku od 14. apríla 2004, kedy dovŕšil vek 56 rokov. Rozhodnutím zo 17. októbra 2008 č. X. odporkyňa podľa § 65 a § 274 uvedenú žiadosť navrhovateľa zamietla, pretože v civilnom zamestnaní získal obdobie dôchodkového poistenia zaradené do III. pracovnej kategórie. Preto podmienku dovŕšenia dôchodkového veku podľa § 65 ods. 1 a 2 tohto zákona na dôchodok podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení znížením dôchodkového veku splní až dňa 14. apríla 2010. Ďalším rozhodnutím zo 14. mája 2010 č. X. vydaným v priebehu konania o odvolaní proti rozhodnutiu zo 17. októbra 2008, ktorý bol preto odvolacím súdom zrušený, odporkyňa odmietla žiadosť navrhovateľa spísanú dňa 14. apríla 2010, ktorou žiadal priznať nárok na starobný dôchodok odo dňa spísania žiadosti preto, že nespĺnil podmienky uvedené v § 65 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z. z., t. j., že nebol poistený najmenej 15 rokov, ale len 13 rokov a 110 dní.

Medzi účastníkmi nie je sporné a vyplýva to aj z potvrdenia Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže – Útvaru sociálneho zabezpečenia zboru Bratislava 1 zo dňa 29. decembra 2010, nachádzajúceho sa v administratívnom spise odporkyne, že navrhovateľ je poberateľom pretransformovaného výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 328/2002“). Výsluhový dôchodok bol navrhovateľovi pretransformovaný 1. júla 2002 podľa § 124 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z. z.

z výsluhového príspevku priznaného od 1. mája 1999 podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície.

Pre výšku a nárok na výsluhový príspevok, pretransformovaný na výsluhový dôchodok bola zhodnotená doba služobného pomeru: od 1.10.1968 do 25.9.1970 – základná vojenská služba hodnotená: 1 rok a 360 dní v I. kategórii funkcií, od 1.2.1976 do 31.12.1998 – príslušník ZVJS hodnotená: 22 rokov a 334 dní v I. kategórii funkcií a od 1.1.1999 do 30.4.1999 – príslušník ZVJS hodnotená: 120 dní v III. kategórii funkcií. Argumentácia, že navrhovateľ neodpracoval v civilnom povolání 15 rokov, čo je jednou z podmienok nároku na priznanie starobného dôchodku (od 1. januára 2008), hoci ku dňu 14. apríla 2010, t. j. ku dňu splnenia druhej podmienky priznania starobného dôchodku dovŕšením 62 rokov veku, ale získal len 13 rokov a 110 dní obdobia dôchodkového poistenia, je diskriminačné, pretože sa vzťahuje na navrhovateľa len ako na príslušníka ozbrojených síl a zborov. Navrhovateľom poberaný výsluhový príspevok neskôr prekvalifikovaný na výsluhový dôchodok bol a aj v súčasnosti je len za výkon služby v zbere väzenskej a justičnej správy. Právna úprava, podľa ktorej táto doba nemá byť zhodnotená v dôchodkovej dávke dva krát, avšak nemôže znamenať stanovenie iných podmienok pre posúdenie vzniku nároku na starobný dôchodok, než ktorý vyplynul z platnej úpravy v dobe rozhodnej pre vznik nároku so zreteľom na dosiahnutý vek (56 rokov ku dňu 14. apríla 2004 ohľadne rozhodnutia zo 17. októbra 2008 a 62 rokov ku dňu 14. apríla 2010 ohľadne rozhodnutia zo 14. mája 2010).

Podľa názoru odvolacieho súdu v predmetnej veci odporkyňa postupovala v rozpore s Ústavou SR a zákonom, keď nevzala v úvahu skutočnosť, že Slovenská republika je viazaná medzinárodným dohovorom č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, uverejneným v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb., podľa ktorého vnútroštátne zákonodarstvo zabezpečí za predpísaných podmienok zachovanie nadobudnutých práv na starobné dôchodky.

Pokiaľ súd prvého stupňa postrádal dostatok dôvodov predmetných preskúvaných rozhodnutí odporkyne v tomto konaní, odvolací súd sa s týmto je poznamkom stotožňuje.

V ďalšom poukazuje odvolací súd na vecne správny rozsudok Krajského súdu v Žiline, na jeho správne právne zdôvodnenie, s ktorým sa stotožnil a z ktorých dôvodov tento rozsudok podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 OSP a § 250l ods. 2, § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, lebo si ich náhradu neuplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. septembra 2011

JUDr. Ida Hanzelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mária Kráľová